

K'amb'al taq b'e rech kach'ob'otaj ri etz'ib'atalik

K'utunik 9

Tajin kujchoman chirij ri k'amb'al taq b'e o ri uxo'l taq aqanaj ri qab'ij che rech ri uch'ob'ik rij ri Utzij ri Ajawaxel, ri utzijoninoq chik chirij are ri ukab' cholaj, Xqachip uloq uchomaxik ri urox, chupam ri jun qachak kanoq. Ri nab'e are ri uchapik ronojel qatijonik ruk' ri qach'awem. Ri ukab' jasech: Ri usik'ixik ri Utzij ri Ajawaxel. Kaqak'is k'ut kamik ri urox jasech ri xqachip uloq chupam ri jun qachak kanoq, are ri Qatijoxik qib' chirij ri Upixab' ri Ajawaxel. Kaqaj k'ut kaqachip b'ik kamik jawije' chi' ri xujtik'i wi kanoq chupam ri qachak.

Xqab'ij chi we ne ri lal kakajmaj la xuquje' we ne katontir jub'iq ri chomanik la, aretaq k'ata la ri kujoj che ub'ixik chirij ri usik'ixik ri Utzij ri Ajawaxle. Qastzij ajil tz'aqat tatab'anel, man are' tajin qab'ij ri usik'ixik ri Bilblia ri jasech ri kujuto' che ri qatijoxik qib'chirij ri utzij ri Ajawaxel; rumal chi qilom chupam k'ya laj taq junab' chi e k'ya cheke ri winaq chi qastzij ne chke kanom, ri kib'inam "Ri Sik'inik rech q'ijlanik", ruk' wa' we ri' xaq tajin wi man kakich'ob' ta' rij ri utzij ri Ajawaxel.

Nab'e jasech, ri sik'inik re q'ijlanik/lectura devocional b'anom wi pa jun joq'otaj ri man rajawaxik taj kab'anik. Chomaj ampe alaq chirij jun komon ja ri kaka'n wi ronojel aq'ab'il ri sik'inik re q'ijlanik aretaq tajin kewi' re aq'ab'il. K'axk'ol k'u wa' xane rumal chi ri kiwa re aq'ab'il sib'alaj keb'iyitaj che ub'anik, are k'u ri ak'alab' sib'alaj e aninaq chik rech keb'e' pa ri tijob'al, ri e are' man kakiya' ta' cuenta jas ri tajin kasik'ixik. Ri tat, ri are' rajawaxik kel b'ik ke' che ri chak, ri are' xaq uyo'm keb' oxib' minut che ri utij ri u wa re aq'ab'il te k'u ri' kel b'ik. Te k'u ri' ritz kub'an wi xaq kutzukuj jin la'j ch'aqab' che ri utzij ri Ajawaxel te k'u ri' kub'ij, "Kom man nim ta' chik ri joq'otaj ri k'akanaj chqe, kaqasak'iy ri jun ch'aqab' ri sib'alaj qach'ob' chik". Tzaje' k'u ri' rumal chi ri q'ojotaj sib'alaj xa jub'iq', Ronojel kaka'n ruk' aninaq. Aretaq kak'is ri sik'inik, ri keb' ak'alab' keb'el puwi' ri mexa jas ta' ne xa epoq'sam b'i che q'aq', ri

tat xuquje' ke'l b'ik jas ri ak'alab'. Are k'u ri nan xaq xuwi ri are' kkanaj cho ja ruk' ronojel taq ri jastaq, we ne' ri are' man xuta' tä ne ri xsiq'uixik.

Xa' rumal k'u la man utz tä ri' kab'an ri sik'inik che ri Biblia jas wa' we ri'. Sib'alaj utz na we ri komon ja kakisik'ij ri Biblia pa jujnal xuquje' pa ke wi. Ri ub'anik wa' we chak ri' are wa' ri sib'alaj k'o kuriq jun che. Kaqachomaj uj chi man k'o tä jun chqe chi kaqamulij qib' choja che qatijoxik qib' chirij ri matematica jas wa' we ri'. Ri tat man keumulij tä ri' ri aj parachoch aretaq kakitij ri ki wa re aq'ab'il, tek'u ri' kujij ri ri u wuj re matematica te k'u ri' kub'ij: "Kämik k'ut kaqasak'ij jun ch'aqab' che ri matematica rech ya'b'al q'ij", rech ketzijon chirij ri jun tijob'al ri rajawaxik kakitijoj kib' chirij che ri q'ij ri'. Kaqachomaj uj chi qastzij, ajil tz'aqat tatb'anel, chi man k'o tä jun chqe karetamaj nim ri' che ri matematica ruk' jun tijonik jas wa' we ri'.

Kamik k'ut we ne' k'o jun chech alaq kub'ij: "Je', xa ne' arechi' wa' kab'an ri sik'inik re ya'b'aj q'ij rech aq'ab'il, aretaq tajin kuchip jun ri q'ij xuquje' sib'alaj aninaq jun; xane' ri wech in kinb'an in ri we chaq'ab', aretaq k'isinoq chik ronojel ri káb'an che ri jun q'ij xuquje' aretaq sib'alaj aninaq jun chupam ri jun q'ij". B'are je' ri', ya' ampe alaq chqe kaqab'an jun k'otow chij chech alaq: „A ma tä qastzij chi ri lal kasik'iy la ri upixab' ri Ajawaxel aretaq ma ja' kaq'oyi' la, aretaq k'o chik jun aqa'n la pri ch'at, tz'apil chik jun waq'ach la, tek'u ri' kätzuj la ch'aqap che ri Biblia kasak'ij la?. Kaq'oyi' k'u la, kasachan ri' che la ri sik'im la. Ajil tz'aqat tatb'anel, aretaq kab'an jun tijon 'ib' chirij ri Uloq' pixab' ri Ajawaxel jas wa' we ri' te k'u ri' xa chaq'ab', man k'o tä qas ketamax ri' che. K'o k'u jujun taq winaq ri kek'astaj chaq'ab' xuquje' man kok tä chi ri kiwaram. Kakik'am k'a apanoq ri Biblia kakisik'ij tek'u ri' kek'am taj che waram; kaqab'ij tä ne' che chi are ri Upixab' ri Ajawaxel koksan ri kiwaram. Ajil tz'aqat tatb'anel, man kaqakoj taj chi ri Utzij ri Ajawaxel utz kasik'ix pataq wa' we joq'otaj ri' xuquje' chupam wa' we ya'b'il ri man kok tä u waram jun. Kaqakoj uj chi ri Utzij ri Ajawaxel rajawaxik kasik'ixik aretaq kakowin jun, qas kuya' ri joq'otaj che ri qas rajawaxik che. We man k'o ri ujuq'otaj jun che, rajawaxik kuya' jun ri ujuq'otaj che, che ri usik'ixik; rajawaxik katas jun winaqlajuj minut che, o jun hor ne', o kakowin ne' jun che uya'ik mas ri joq'otaj. We ri lal káb'an la ri jastaq xaq we kakowin la che o man kakowin tä la che jas kaka'n nik'yaj winaq chik, rajawaxik kätas la ri jun winaqlajuj minut che; ri jun q'ij chik we ne' xa job' minut chik; pa jun q'ij

chik we ne' keb' u oxib' hor; are' wa' we jun jasech ri' ri sib'alaj utz ub'anik che usik'ixik ri Utzij ri Ajawaxel, jas ri utz kub'an ri joq'otaj la che ri jun q'ij.

Man kaqaya' tä jun k'ya taqanik, chi qas jas ub'anik ri usik'ixik ri Utzij ri Ajawaxel, xane' kaqakojo chi jujun chke ri winaq rajawaxik kakisik'ij ri Pixab' pa re wi. Jun jasech ri sib'alaj nim ub'anik are la chi rajawaxik keqataq ri ak'alab' chi kakisik'ij ri Upixab' ri Ajawaxel. Are tajin kaqachomaj kij ri ak'alab' ri ya' kekowin chik che sik'inik. Sib'alaj kajoror ri ranima' jun aretaq ri ak'alab' keb'el b'i cho taq ri kachoch rech keb'e pa jun k'olib'al chik che kitijoxik kib', te k'u ri' kut' xuquje' karil jun ri uk'utum ri Ajawaxel chikiwach xa rumal ri kitijon 'ib' ri kanom chirij ri Utzij ri Ajawaxel pa ronojel q'ij. Xa rumal k'u la kaqachomaj uj chi sib'alaj utz na ri uk'utik xuquje' uya'ik kichuq'ab' ri ak'alab' chi kakisik'ij chkijujunal ri Utzij ri Ajawaxel pa kitukelal wi. Xa je' ri', aretaq man e k'o tä chotaq ri kachoch, tza je' wa ri' kkano jas ri ketaman wi uloq. Kamik k'ut, qeta'm chi wa' we ri' xux ne' jun xe'n 'ib' o we ne' jun yujanik chke Jujun taq winaq ri tajin kakichomaj chi ri sik'inik ri kib'inam q'ijilanik are jun k'amal b'e wa rech utijoxik rib' jun chirij ri Utzij ri Ajawaxel. Are' k'u ne', chi we are wa' ri k'amal b'e ri uyo'm Ajawaxel che la rech katijoj 'ib' la che ri Utzij ri Ajawaxel, b'ana' la. Xa k'u ne' ri qech uj man kaqachomaj taj chi ri lal kux la jun ajtijoxel ri k'o retamb'al che ri Biblia punex tä xsachi' la jun winaq junab' che usik'ixik ri Utzij ri Ajawaxel ruk' ri k'amal b'e ri ub'inam sik'inik re q'ilanik. Man nim tä ri' ri etamam la. Rajawaxik utijoxik rib' jun chirij ri Upixab' ri Ajawaxel; Xuquje' ri Biblia are' jun wuj ri rajawaxik utijoxik rib' jun chirij ruk' chomanik. Kanataj che la ri tata' ri Eunuco Etiópe ri tz'ib'ital kan chpam ri wuj hechos 8 aretaq ri are' tajin kusik'ij ri tz'ib'tal kanoq te k'u ri' man kuch'ob' taj jas ri tajin kusik'ij. Rumal k'u wa', ri Ajawaxel xutaq b'i ri Felipe rech kaqib' chuxkut xuquje' kab'in ruk' ri Eunuco Etiópe, tek'u ri' kub'an k'otow chi'aj che: ¿A kach'ob' ri tajin kasik'ij? Ri achi ri' sib'alaj jikom ri ranima'; ri are' are jun achi k'olol puaq, xatz rajawaxik wi ri' chi jikom ri ranima'. Je' k'u ri', ri achi xuq'alajisaj rib' chi man k'o tä reta'm, ri are wa' ri rajawaxik chke k'iya winaq chi je wa' kākib'ano. Xub'ij ri are: “¿Jas tä ne' mod kinch'ob'o?” rajawaxik na jun chwe ri kinoto', man weta'm taj jas chirij kach'aw wi “¿A chirij rib' ri Isaias tajin kach'aw wi o chirij jun chik?” kaqakoj uj chi ri rajawaxik jun tijon 'ib' chirij ri Upixab'

ri Ajawaxel, pa jun jasech chik, man kujkowin tä ri' che uch'ob'ik, man kaqariq tä ri' ri kurij ri kaqanima' ri kaqarik chirij.

Sib'alaj kaqaj chinuwach k'a pa ri wanima' chi e k'o jujun, pa ri k'ya laj k'olib'al, ri kakimulij wi kib' cho taq ri kachoch che kitijoxik kib' chirij ri Uloq' pixab' ri Ajawaxel, pa taq k'ya taq tijonik. E k'ya chke ri e k'amal taq b'e xuquje' ri kichoman chik chi kaka'n tijon 'ib' chirij ronojel ri Uloq' Pixab' ri Ajawaxel, jas tä ne' wa' we qachak uj ri', xuquje' kilom chik chi are jun nimalaj tewchib'al wa' chke ri e are'; xuquje' kichopom chik pa taq ri kikomon tiox tajin kakita' chke ri eteren chikij chi kitijoj kib' chirij ri Biblia. Wa' we ri' are jun nim ub'anik wa'.

B'im uloq chi ri Juan Wesley are' jun achi ri xa jun wuj kab'ix che. Qila' k'ampe, ¿Jas ri' kab'anow che ri Juan Wesley, chi jun achi ri xaj jun wuj? Xak'u ne', chi ri are' kawalij ronojel q'ij pa kijeb' xuquje' pa job' hor rech ri aq'ab'il rech kusik'ij ri Upixab' ri Ajawaxel. Kab'ixik chi ri are' kusik'iy ri Pixab' pa job' ch'ab'al. Je' k'u ri', kaqab'ij chi ri Juan Wesley kutijoj rib' chirij ri Utzij ri Ajawaxel. Are k'u ri lal xuquje' ri in, rajawaxik na chqe chi qatijoj qib' chirij ri Utzij ri Ajawaxel. Rajawaxik na chqe chi kaquesaj che ri qastzij ke'l kub'ij. Are k'u wa' ri kujuk'am b'i chpam ri ukaj k'amal b'e o kaqab'ij ri kijeb' uxol aqanaj ri nim ub'anik rech ri qatijoxik qib' chirij ri Pixab'. Ri kijeb' uxo'l aqanaj are wa': Ri chomanik chirij ri Pixab'. Ri chomanik chirij are jun jasech chi ri Ajawaxel kuk'ut chikiwach ri utinamit. Ri utzij ri Ajawaxel rajawaxik kanab'aj chikiwach ri ralk'ual taq ri Israel ronojel q'ij rech kechoman chirij. Ta' k'ampe alaq qas ruk' ri tanab'al la ri kub'ij ri tz'ib'talik chirij wa' we ri'. Chupam ri Deuternomio 6:6-9 kariq taj taq wa' we tzij ri'.

6 Chakojo chupam ri achomanik konojel ri jastaq ri e nu b'im chawe, 7 Ronojel q'ij chak'utu chikiwach ri awalk'ual; aretaq at k'o cho awachoch, aretaq at k'o pa ri b'e, aretaq katq'oyik, xuquje' aretaq katwalajij. 8 Cheb'axima' we taqomal ri' che ri aq'ab' xuquje' cho ri apalaj jas tä jun etal, 9 cheb'atz'ib'aj cho taq ri apal rech ri uchi' taq ri awachoch." (Deut. 6:6-9)

¿A kil la ajil tz'aqat, tatb'anel? Rajawaxik chi ri Utzij ri Ajawaxel kak'uji' wi chikiwach. Rajawaxik kakitz'ib'aj cho ri kachoch, cho taq ri aqa'n re ri kachoch, cho taq ri apal re ri kiporta. Rajawaxik ri' chub'ij jun tzij chi ketzijon chirij aretaq kewi'k xuquje' aretaq keq'oyik. Are wa' jun

q'alajisanik ri kajamb'al rilik ri uyo'm ri Qajaw chqe. Xub'ij chike chi rajawaxik kakitz'ib'aj pa ronojel taq k'olib'al rech kakanaj chupam ri kanima' xuquje' pataq ri kik'aslemal. Che taq we q'ij ri' ya xsachan wa' pa qajolom. Qastzij k'o ne Jujun taqmul chikilitaj uwach jun tzij o keb' tzij che ri utzij ri Ajawaxel pataq jujun taq k'olib'al. Sib'alaj b'isob'al wa' xuquje' tz'ib'am ne amaq'el pa jun jule' taq tz'ib' chi sib'alaj k'ax usik'ixik. Pa jun mul chik, ri man k'o ta ub'eya'l b'anom che ri man taqal ta rilik. Xaq amaq'el kaqilo' xuquje' pa taq ri b'e cho jun q'el laj ch'ich' ri nek'om b'ik keb' Utzij ri Ajawaxel choch ri man qas ta q'alaj taj. Te k'u ri' kaqilo ri ubixik uloq ri ub'i taq ri tzam/ja, ri ub'ij taq ri sik', sib'alaj utz b'anom che, ri sib'alaj utz rilik, taqal rilik, kach'ub'linik. Aretaq kujak'ow pataq ri b'e rech ri nimaq taq qatinamit, kaqilo nimaq taq ilib'al ri k'o ri kub'ij uloq chqe ri kuya' uloq ub'ixik ri ub'i taq ri tzam/ja xuquje' rech taq ri sik'. ¿A mat kajamb'al rilik wa'? kachomaj la chi e k'ya winaq keq'ab'arik xuquje' kakitub'aj taq ri sik rumal chi ronojel ri jastaq ri' okonoq wa' chupam ri kanima' xuquje' pataq ri kichomaik; pajawije' keb'e wi' kakil jun b'ixkil loq re enak'naj cho taq ri xan cho ri kiwaq'ach. Tija' we ri', tija' we jun chik ri', tub'aj we ri', tub'aj le jun chik le. Tija we jun ri', we man Katij ri jun ri', xa at tontarnoq ri'. Qas are k'u wa' ri karaj ronojel ri b'ixkil/anuncios ri kraj kub'ij chqe. Ri kakaj kakib'ij chqe chi xuwi wi ri k'o uchomanik kutij wa' we ri' o ri kutub'aj wa' we ri'; Are k'u ri nik'yaj chik, o ri uj ri man kaqatij o man kaqatub'aj taj, xa mey man k'o ta qachomanik ri'. Kana' taj chwe pa keb' oxib' junab' kanoq chi man je' wa' we chomanik ri'. Ronojel winaq ri kaq'ab'arik xa ub'anom perder ujolom ri'. Che taq we q'ij ri', kab'ix ri' che, chi xa ya'b'il ri' uriqom, are k'u ri are' kuchomaj chi man k'o ta mak tajin kub'ano.

Ri chomanik chirj ri Utzij ri Ajawaxel, Ajil tz'aqat, kraj ri' chi k'o cho ri qapalaj o cho ri qawaq'ach pa ronojel q'ij. K'o jun tata' chupam ri tinamit ri ub'inam Cleburn, chupam ri Estado Texas pa Estados Unidos, ri ajchaq'el ri kab'an wi ri Cocacola, chupam ri k'olib'al ri'. Pa jun q'ij xopan jun achi ruk' pri ro ficina, aretaq xok b'ik xub'ij che: ¿A eta'm la chi xinwajilaj chi k'o oxlajuj ub'ixkil ri Cocacola chupam ri k'ib'al? ¿A qas rajawaxik kab'ix oxlajuj muj na chke ri tanamit chirij Cocacola, chi ronojel ri upam ri uwachulew reta'm chi k'o Cocacola?" Te k'u ri ajchaq'el xub'an jun k'otow chi'aj che ri rula': "B'ij ya la chwe jampa ilom la jun k'olib'al re ri café' Arbuckle? Je'ri' xcha ri rula, xutzalij uwach ri utzij, "Kawaj kinb'ij na chela chi aretaq innuch' k'a kamik ri' chi in ri'j chik man wilom ta

uwach jun k'olib'al re ri café' ri kab'ij la." Te k'u ri', ri achag'el re ri CocaCola, xub'ij: "Keb' oxib' junab' wa' ri Café Arbuckle b'im uloq k'ya mul jas ri tajin kab'an che ri CocaCola kamik; are k'u ri keb'anow wa' we café Arbuckle ri', xkichomaj chi ronojel winaq keta'm chi uwach ri café ri', xa je ri' xkiya' kan ub'ixik; man xkiya' tä chi utzijoxik k'ya mul. Xa rumal la chetaq we q'ij ri' man k'o tä chi jun chik reta'm we jun q'ij xk'uji' ri café Arbuckle. Chirij ri jujun taq lemet ri' rech ri CocaCola ri kakik'ixik kakesaj wi jub'iq che ri puaq rech kakoj che ri utzijoxik pataq ri b'e, pataq ri kyaqiq, chirij wa' we k'ij ri'/propaganda, kajamb'al ri nimaq taq puaq ri kasach chirij wa' we ub'anik ri propaganda ri'. Ri keb'anow ri ch'ipaq ri e are' kakichomaj chi tzarajwaxik wi ri' chi katzijox k'ya mul chirij wa' we k'ayij ri'. Xuquje' qachomaj am pe ¿Jas k'u kaqab'ij chikij ri e komon taq aj k'ij ri keb'anow ri sik'? Kakitzijoj rij ri kik'aj k'a katataj na pataq ri jule' taq k'olib'al. Pune' k'o jujun che taq wa' we tzijol taq ri' kuya' tzeb'al, pune' je' ri' ri e are' man kakiya' tä kan ub'anik, k'a kakiriq na ri kakaj, qab'ij tä ne che chi man kakiya' tä kan ubixik ri ub'i ri kik'aj, chikiwach ri winaq ri keilowik xuquje' ri ketowik.

Qastzij k'ut chi ri Ajawaxel, kuq'alajisaj xuquje' chi rajawaxik chi kaya' nimal uq'ij, xuquje' rajawaxik are kya' nab'e ri Utzij cho taq ri nik'yaj taq jastaq chik. We qach'ob' rij ri Utzij ri Ajawaxel, rajawaxik kaqachomaj rij ri Utzij. Je' k'u ri' qilampe we ri komon ja kijachom kib' che ri jun q'ij; ri ixoqolom kuta' ri qachak pri radio choja, ri achijolom kuta pri uchak; aretaq kakitij ri kiwa re xeqa'l, pa junam ketzijon chirij ri jas ri xketa'maj o jas ri xuk'ut ri Biblia chikiwach che ri jun q'ij ri'. Are je' k'u wa' ri ub'inam ri chomanik chirij ri Utzij ri Ajawaxel. Are ri uq'axixik pa ujolom jun k'ya mul jas ri retamam. Ya' ampe alaq chqe: ¿Jas chirij tajin kächomaj wi la aretaq man k'o tä jasech ri qas q'alaj uwach ri tajin kachomaj la? K'o jun q'ij, k'o jun xuta' jun achi: Aretaq man kawar tä chaq'ab', ¿Kajilaj la ri kijolom chij? Are k'u ri achi xutzalij uwach ri utzij: "No... kintzijon ruk' le ajuq'". Are wa' ri rajawaxik che ri utinamit ri Ajawaxel. Ri Ajawaxel kuta' chqe chi kujchoman chirij ri Are' xuquje' ri utzij. ¿Jas k'u qas ke'l kub'ij ri' ri ub'anik chomanik chirij ri Utzij ri Ajawaxel? Chupam ri nab'e Salmo vers. 1 xuquje' ri 2 k'o jun q'alajisanik chupam ri sib'alaj nim ubanik, je' wa' kub'ij:

1 Utz re ri a chi ri man kutajej tä ri kino'jib'al ri b'anal taq etzelal, xuquje' man ke' tä pa ri kib'e ri ajmakib', man kab'in tä kuk' ri xaq

karetz'eb'ej u wach ri Ajawaxel, 2 xane' kuloq'oq'ej ri Upixab' ri Ajawaxel kuchomaj k'u rij pa q'ij chi chaq'ab'. Sal. 1:1-2

Ajil tz'aqat tatb'anel, ri chomanik chirij are jun k'astajib'al che ri uchomanik jun, ri una'taxik, xuquje' ukamlixik chupam ri ujolom jun. Ri wakax are jun k'amb'al no'j wa', kachoman chirij aretaq tajin kkach'unik. Eta'm la chi ri wakax ke'l uloq ronojel aq'ab'il kutij ri uq'ayes chupam ri joq'otaj aretaq ri q'ayes ri' k'a kalokolot na xuquje' aretaq ch'aqal na rumal ri raxq'ab'. Te k'u ri' aretaq ke'l uloq ri q'ij xuquje' kape ri q'aq', ri ri'j laj wakax kek'ol chuxe' jun che', o katak'i ne' chila cho ri mu'j. Are k'u ri lal kil la chi kuchip kach'unem, tek'u ri' ri lal kab'an la k'tow chi'aj: ¿Jas le tajin kukach'uj wa' we wakax ri'? Xa k'u ne' xaq chila' kakanaj wi, kkach'unik pa jun keb' o pa oxib' hor. Je' k'u ri' ajil tz'aqat, ri wakax tajin kachoman chirij. Kak'ut chaqawach chi ri wakax k'o jun upam ri sib'alaj k'ax uch'ob'ij rij. Aq'ab'il, ri are' anaqil kutij ri uq'ayes, kuk'ol chupam jun k'olib'al che ri upam. Te k'u ri' ri paxeqal aretaq k'o chik q'aq', kuk'ex ri k'olib'al re aretaq k'u je' kub'an wa' kukach'uj chi jun mul chik. Je' k'u ri' ri qas rajawaxik chqe kaqetamaj chirij ri Upixab' ri Ajawaxel. Rajawaxik kaqk'am ri qasik'im xuquje' ri qatijom qib' chirij, tek'u ri' kujchoman chirij xuquje' kaqakamulij chupam ri qachomanik.

Kaqakoj uj chi are wa' ri uk'exb'alil ri qas nim ub'anik che jun tzijol re o ajtij ne che ri Utzij ri Ajawaxel, chikiwach nik'yaj winaq chik. Aretaq kraj jun kuya' ri Utzij ri Ajawaxel, kuchip jun versiculo che ri Utzij ri Ajawaxel, Xuquje' kaq'ax jun chupam k'ya hor che usik'ixik k'ya mul xuquje' kunik'oj rij jas kib'in nik'yaj chik chirij wa' we paj tzij ri', xuquje' kusik'ij chi jun mul. Wa' we chak ri' sib'alaj kajamb'al rilik wa', ajil tz'aqat, aretq je' kub'an jun wa', k'ak' taq jastaq kel uloq chupam wa' we tzij ri'.

Keb' oxib' junab' wa', ri Dr. Harry Ironside xub'ij chi utom rij jun achi ri xub'an jun nimalaj chak chirij ri wuj Cantar de los Cantares xuquje' xuya' jun q'alajisanik chirij ri nim xub'an xane' man qas ub'eyal taj, kaqab'ij che chi xub'an k'ax che ri k'an pobr laj Salomom. Ri Utzij ri Ajawaxel qas kuk'utu chi qastzij chi ri Salomom sib'alaj itzel achi, xane man je' ta'ri' chi ri uj kaqab'an che chi sib'alaj itzel k'o na choch ri kuk'ut ri Utzij ri Ajawaxel. Xa k'u ne' ri Dr. Ironside man xkikot ta' ruk' wa' we jun q'alajisanik ri', xa' k'u je' ri are xuchip usik'ixik ri Cantares de los Cantares k'ya mul. Man xaq xu ta' k'u ri' ri xub'ano xane' xub'us ri uch'ek

xok che ch'awem ruk' ri Ajawaxel rech chi ri Ajawaxel kuya' u ch'ob'onik chirij chi jas wa' ri k'o chupam ri wuj ri', rumal chi ri are' man kuch'ob' taj. Ri are' xu sik'ij k'ya mul pa k'ya taq wuqub' q'ij xuquje' pa k'ya taq ik', chuk'isb'alil k'ut, xrilo chi jun k'ak' chaj kel uloq chupam ri wuj. Aretaq kaqachomaj rij ri wuj Cantares rech ri Cantares, xane' are qakoj ri q'alajisanik ri xuya' ri Dr. Ironside che, rumal keb' jasech: Nab'e, utz kuta' ri qachomanik xuquje' ri qanima' ri k'o na ub'anik rumal chi je'l kuna' choch ri nik'yaj q'alajisanik chik ri b'anom; ukab', rumal chi qeta'm chi ri achi ri' xuya' ri q'alajisanik ri xak'ow keb' oxib' q'ij chupam chi kachoman chirij wa' we wuj ri'.

Ri chomanik chirij are jun chak wa' ri sib'alaj je'l rilik ri tzaqom chik che taq we q'ij ri'. Jun mul chik, ya' ampe alaq chqe kaqab'ij, chi ok'owinoq chi jun winaq lajuj minut ri usik'ixik ri sik'inik' rech ri ya'b'al q'ij, wa' we achi ri' ri b'enam re pa chak, xuquje' ri ixoqolom ri tajij kumes ri u pri ukusi'n o tajin ne' kuch'aj ri ulaq, qachomaj rij uj chi we k'ata' wa' che jun chike ¿Jas ri xkisik'ij aretaq tajin kewi' re aq'ab'il?, man kakowin tä ri' jas kub'ij. Rajawaxik chqe retamaxik ri chomanik chirij ri Utzij ri Ajawaxel. ¡Sib'alaj nim ub'anik wa' ri chomanik chirij!

Ri achi ri Eunuco ri aj Etiope, ri katzijox chirij chupam ri wuj hechos 8, b'enaq pa ri b'e tajin kusik'ij ri uwuj ri Isaias. Ri are' qastzij tajin kutijoj rib' chirij ri uwuj ri Isaias, rumal chi xopam pa jun k'olb'al ri man kuch'ob' taj jas kub'ij, xuquje' tajin kuriq k'ax ruk'. Xusik'ij k'ya laj mul. Xa je' ri', xopan ri achi ri Felipe, ri k'amom ub'e rumal ri Ruxlab'al ri Ajawaxel, xuquje' xuchip k'u b'i chila' ruk' ri tz'ib'talik, xujach ri loq'olaj Evangelio rech ri Jesucristo choch. Chomaj ampe la, ajil tz'aqat tatb'anel, aretaq xopan wa' chupam ri paj tzij ri' rech ri tz'ib'talik chupam ri Isaias 53:6 jawije' chi' ri kub'ij wi:

6 Qonojel uj xujsachik jas ri chij, chqajujunal xqataqej ri qas qab'e pa qe wi, are k'u ri Ajawaxel xuya' ronojel ri qetzalal chirij. (Isa. 53:6)

Kurij ri wanima' xaq tä in k'o tä apan chila rech kinta' ri Felipe. Ri Eunuco xe ri are' ruk' nimalaj kikutomal. Kachoman chirij ri alaj chij ri xk'am b'i pa kamsaxik.

Ajil tz'aqat tatb'anel, ¡Sib'alaj rajawaxik chqe ri chomanik chirij ri Upixab' ri Ajawaxel che taq we q'ij kamik! Chi qastzij, chi ri television, kamik, chupam taq ri komon ja, resam ri chuq'ab' re ri chomanik chirij, xuquje'

uk'exom ri k'aslemal ajchikaj chke k'ya komon ja. Iwir kab'ajir, e k'ya chke ri ak'alab' man kakiriq tä k'ax che retamaxik pa ki kolom ri paj tzij rech ri Juan 3:16 pataq ri kachoch, xuquje' kekowin ri' che ub'ixoxik ri B'ix ri ub'inam "Ri Cristo knuloq'oj". Are k'u ri kamik are katataj ri xa tz'eb'al uta'ik xuquje' man k'ax tä u rretamaxik ri kel pa taq ri television, ri ub'ixik uloq ub'i jun ch'ipaq, ub'i jun sik', o ub'i ne' jun k'ij chik. Ketamam ri ub'ixonik xuquje' ri tzij taq ri kub'ij rech ub'ixik uloq ri ub'i ri ki k'ay, xa k'u ne' man kekowin tä che ub'ixoxik ri b'ix "Ri Jesucristo kinuloq'oj". Ajil tz'aqat tatb'anel, jun che ri jasech jasche ri qakamom taq tiox katajin keqaj pa jun xuwem, q'ij chi q'ij, xuquje' man tajin tä kaka'n kech chik che ri Utzij ri Ajawaxel, rumal chi man k'o tä chi ri chomanik chirij ri utzij ri Ajawaxel ronojel q'ij.

Ri qab'inem chupam wa' we wuj ri' ri Biblia, che we jun mul chik ri', rajawaxik wa' kaqetamaj ri chomanik chirij. E k'ya chke ri winaq aretaq kitom jun paj ka paj ri utzij ri Ajawaxel te k'u ri' e b'okonoq che chomanik chirij, elinoq uloq k'otow taq chi'aj wa rumal xuquje' k'astajnoq ri kichomanik chirij ri paj kapaj ri kitom che ri utzij ri Ajawaxel. Je' b'a ri' chi aretaq käpe taq ri k'otow taq chi'aj xuquje' aretaq kak'astaj ri uchomanik jun are la' chi tajin kachoman jun chirij ri utzij ri Ajawaxel. Xuquje' are' k'u wa' ri ku'b'al qak'ux chi je' wa' kak'ulmataj chupam ri qatijonik rech ri job' junab'.

Je' b'a ri', ajil tz'aqat tatb'anel, ri qajoq'otaj ri' xopam ri uk'isik. Ri k'isb'al re ri qatijonik ri' kaqak'is utzam wa' chupam ri jun chak chik, kaqaye'j k'ut chi kujtatb'ej chi na alaq. Kaqanataj apanoq chech alaq chirij ri wuj rech ri qachak, we kaj ech alaq, xaq kaqasipaj chech alaq ronojel ri qatijonik ri qab'anom. We man k'o ech la, o we ne' man to'm tä la, chuj tz'ib'aj la uloq o chuj ch'ab'ej la uloq chupam ri telefono 77666681, we ne' kujtz'ib'aj la utz chäb'ana' la che xuquje' qas kojo la ri kujel wi xuquje' ri kel wi la rech kaqataq b'i che la man k'otä katoj la che. Kaqeyej b'a ri sik'inik la o ri wuj la, Te' b'a pa ri jun qachak chik, ajil tz'aqat tatb'anel, are b'a ri qach'awem puwi' la, jare' b'a ri ki' la'j utewchib'al ri Ajawaxel puwi' la!